

รวมข้อหาหรือของส่วนประสานความร่วมมือทางกฎหมาย สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

๒. การเบิกจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามข้อบังคับกระทรวงการคลังฯ

๒.๑ กรณีศาลสั่งให้ตรวจจ่ายเงินสินบนผู้นำจับและจ่ายเงินรางวัลแก่เจ้าพนักงานผู้จับตาม พ.ร.บ.ศุลกากรฯ ไม่มีบทบัญญัติให้จ่ายสินบนกับรางวัล แต่ตาม พ.ร.บ.ให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิดฯ มาตรา ๕ กำหนดให้ พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับแก่ความผิดซึ่งเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร มาตรา ๖ ให้ผู้นำจับมีสิทธิได้รับสินบนและเจ้าหน้าที่ซึ่งจับกุมผู้กระทำความผิดมีสิทธิได้รับรางวัล และมาตรา ๗ สินบนและรางวัลให้จ่ายจากเงินที่ได้จากการขายของกลางซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว โดยในกรณีที่ศาลมิได้สั่งริบของกลางหรือของกลางที่ศาลสั่งริบนั้นไม่อาจขายได้ ให้จ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล มาตรา ๘ ให้จ่ายสินบนร้อยละสามสิบของราคาของกลางหรือค่าปรับ ให้จ่ายรางวัลร้อยละยี่สิบห้าของราคาของกลางหรือค่าปรับ ดังนั้น ตาม พ.ร.บ.ให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิดฯ ผู้นำจับและเจ้าหน้าที่ซึ่งจับกุมผู้กระทำความผิดมีสิทธิได้รับสินบนและรางวัลจากเงินที่ได้จากการขายสินค้าของกลางซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว แต่หากของกลางที่ศาลสั่งริบไม่อาจขายได้ จึงให้จ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล (ฎ.๓๐๐๑/๒๕๔๐, ๖๓๙๖/๒๕๔๔) และ ฎ.๘๗๔/๒๕๐๔ วางหลักว่า “ของกลางที่ศาลสั่งริบไม่อาจขายได้” หมายความว่า ขายไม่ได้ทั้งหมด ซึ่งถ้าหากของกลางขายได้เป็นบางอย่างจะเอาค่าปรับมาจ่ายไม่ได้ต้องจ่ายจากเงินที่ขายของกลางได้ โดยคิดคำนวณเอาราคาของกลางทั้งหมดที่ปรากฏในทางพิจารณา ถ้าเงินที่ขายของกลางใดมีไม่พอก็ให้คิดเฉลี่ยตามส่วน

๒.๒ ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคารฯ มาตรา ๗๔ วรรคหก กำหนดให้เฉพาะเงินค่าปรับที่เปรียบเทียบตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน แต่มิได้กำหนดให้เงินค่าปรับที่ได้รับชำระตามคำพิพากษาของศาลตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เงินค่าปรับที่ได้รับตามคำพิพากษาของศาลจึงต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

๒.๓ ส่วนราชการเจ้าของรายได้เงินค่าปรับ หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานตามกฎหมาย โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ คือ กรมวิชาการเกษตร (ว ๒๗๕ ลว. ๓ เม.ย. ๕๘)

๒.๔ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ศาลจะพิพากษาให้ปรับผู้กระทำความผิดหลายคนในความผิดอันเดียวกัน ในกรณีเดียวกันให้ศาลลงโทษปรับเรียงตามรายตัวบุคคล ประกอบกับเมื่อประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดประเภทและอัตราการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง (ฉบับที่ ๕) ข้อ ๑ (๒) ที่ให้หักได้ไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท มิได้มีข้อความเจาะจงลงไปว่าให้หักไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท ต่อโทษปรับในการกระทำความผิดแต่ละครั้งเช่นเดียวกับ ข้อ ๑ (๕) ดังนั้น การหักเงินค่าปรับจากการกระทำความผิดไว้เป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามประกาศฯ จึงต้องหักแยกเป็นรายบุคคลมิใช่หักไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท สำหรับการกระทำความผิดแต่ละคดี

๒.๕ ตาม ว ๑๓๐(ป) ลว. ๒๒ พ.ย. ๕๓ ได้ชักข้อความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการหักเงินค่าปรับที่ได้รับให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นตาม พ.ร.บ.จรรยาทางบกฯ มาตรา ๑๔๖ และประกาศ

กระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดท้องถิ่นตามมาตรา ๑๔๖ โดยสรุปคือ เมื่อจำเลยชำระค่าปรับตามคำพิพากษาต่อศาลแล้ว เจ้าหน้าที่ต้องจำแนกว่าเป็นเงินค่าปรับที่ได้รับในท้องถิ่นใด โดยให้พิจารณาจากสถานที่เกิดเหตุว่าอยู่ในท้องถิ่นใด ก็ให้ถือว่าเป็นเงินค่าปรับที่ได้รับในท้องถิ่นนั้น และต้องแบ่งเงินเป็นรายได้ของท้องถิ่นนั้น ๆ ในอัตรา ดังนี้ (๑) กทม. เทศบาล ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินค่าปรับที่ได้รับ (ส่วนเงินค่าปรับที่เหลือให้เบิกจ่ายเป็นค่าสิบบนรางวัลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินรางวัลและเจ้าหน้าที่ผู้จับ ตาม ว ๔๓๔ ลว. ๔ ต.ค. ๔๗) (๒) อบจ. อบต. เมืองพัทยา ให้ได้รับเงินค่าปรับทั้งหมด

๒.๖ เมื่อศาลพิพากษาลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ.จรรยาบรรณฯ มาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕๗/๑ วรรคสอง ประกอบ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ มาตรา ๙๑ ถือได้ว่า ศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยฐานเสพเมทแอมเฟตามีนขณะขับรถ อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จรรยาบรรณฯ มาตรา ๑๕๗/๑ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทหนัก เมื่อจำเลยชำระค่าปรับตามคำพิพากษา จึงเป็นการชำระค่าปรับในความผิดตาม พ.ร.บ.จรรยาบรรณฯ ดังนั้น ศาลจึงสามารถหักเงินค่าปรับที่ได้รับให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจรรยาบรรณฯ มาตรา ๑๔๖ โดยหักแบ่งได้ ดังนี้ (๑) กรณีท้องถิ่นเป็น อบต. อบจ. ให้ทั้งหมดของเงินค่าปรับ (๒) กรณีท้องถิ่นเป็นเทศบาล ให้หักเงินค่าปรับเป็นรายได้ของเทศบาลในอัตราร้อยละ ๕๐ ของจำนวนค่าปรับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๕๐ ให้หักไว้จ่ายเป็นเงินรางวัลเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรในอัตราร้อยละ ๙๕ ก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ว ๔๓๔ ลว. ๔ ต.ค. ๔๗)

๒.๗ ตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้กำหนดระยะเวลายื่นขอรับเงินของส่วนราชการเจ้าของรายได้เงินค่าปรับไว้ ดังนั้น การยื่นขอรับเงินฯ ของส่วนราชการดังกล่าวที่ได้รับตามคำพิพากษาของศาล หากกฎหมายใดมิได้กำหนดระยะเวลาการขอรับเงินไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ส่วนราชการเจ้าของรายได้เงินค่าปรับมีสิทธิขอรับเงินภายใน ๕ ปี แต่หากผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายใน ๕ ปี ให้ตกเป็นของแผ่นดินตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕ (มาตรา ๓๒๓ เดิม)